СОСТОЈБА СО ГРИП - СЕЗОНА 2025/2026
(Прва недела, до 04.01.2026)

Неделни податоци

Во текот на **<u>првата недела</u>** од 2026 година (29.12.2025 – 04.01.2026), во Македонија се пријавени **1.725 (I=93,9/100.000)** случаи на групни пријави за заболени од грип/заболувања слични на грип, 2,2 пати повеќе во споредба со претходната недела (n=771).

Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со првата недела од минатата сезона (n=331) е зголемен за 5,2 пати, а во споредба со бројот за првата недела од типичната епидемиска крива (моделирана од последните 15 сезони) (n=1.244), зголемен е за 38,7% *(Графикон 1)*.

Откако во текот на минатата недела (52-ра недела/2025) беше надмината границата за влез во сезона на грип (22,03/100.000), во текот на првата недела од 2026 година, пријавената инциденца е над неделната граница на средна активност (I=92,52/100.000) на вирусот на грип на национално ниво. *(Графикон 1)*.

<u>Графикон 1.</u> *Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2025, сезона 2024/2025 и сезона 2025/2026*

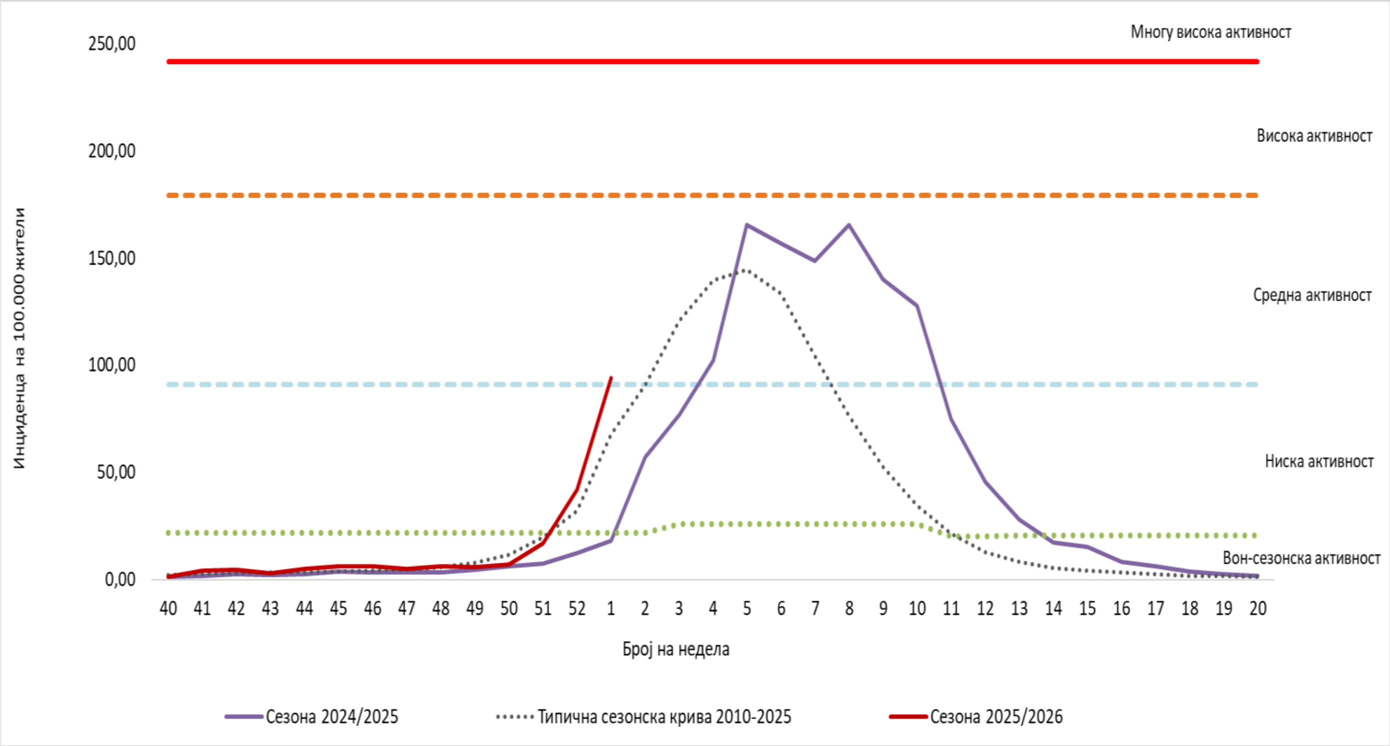

Во однос на возрасната дистрибуција, 749 лица се на возраст од 15-64 години, 618 - деца на возраст од 5-14 години, 229 - деца на возраст од 0-4 години и 129 се лица на возраст над 65 години. Највисока инциденца (287,7/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 5-14 години.

Заболените лица се пријавени од 18 ЦЈЗ/ПЕ: Скопје – 716, Тетово – 339, Куманово – 150, Велес – 109, Штип – 60, Дебар – 54, Гостивар – 49, Прилеп- 45, Охрид – 44, Битола – 40, Струмица – 38, а во Кавадарци, Неготино, Струга, Демир Хисар, Виница, Македонски Брод и Радовиш, бројот на заболени е помал од 30.

Во Дебар се бележи многу висока активност на грипот, во Велес и Тетово – висока активност, средна активност се регистрира во Скопје, Куманово и Штип, во 10 единици се бележи сезонска активност, додека во две единици (Радовиш и Демир Хисар) се бележи многу ниска активност на вирусот на грип. *(Картограм 1)*.

Картограм 1. *Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, прва недела 2026*

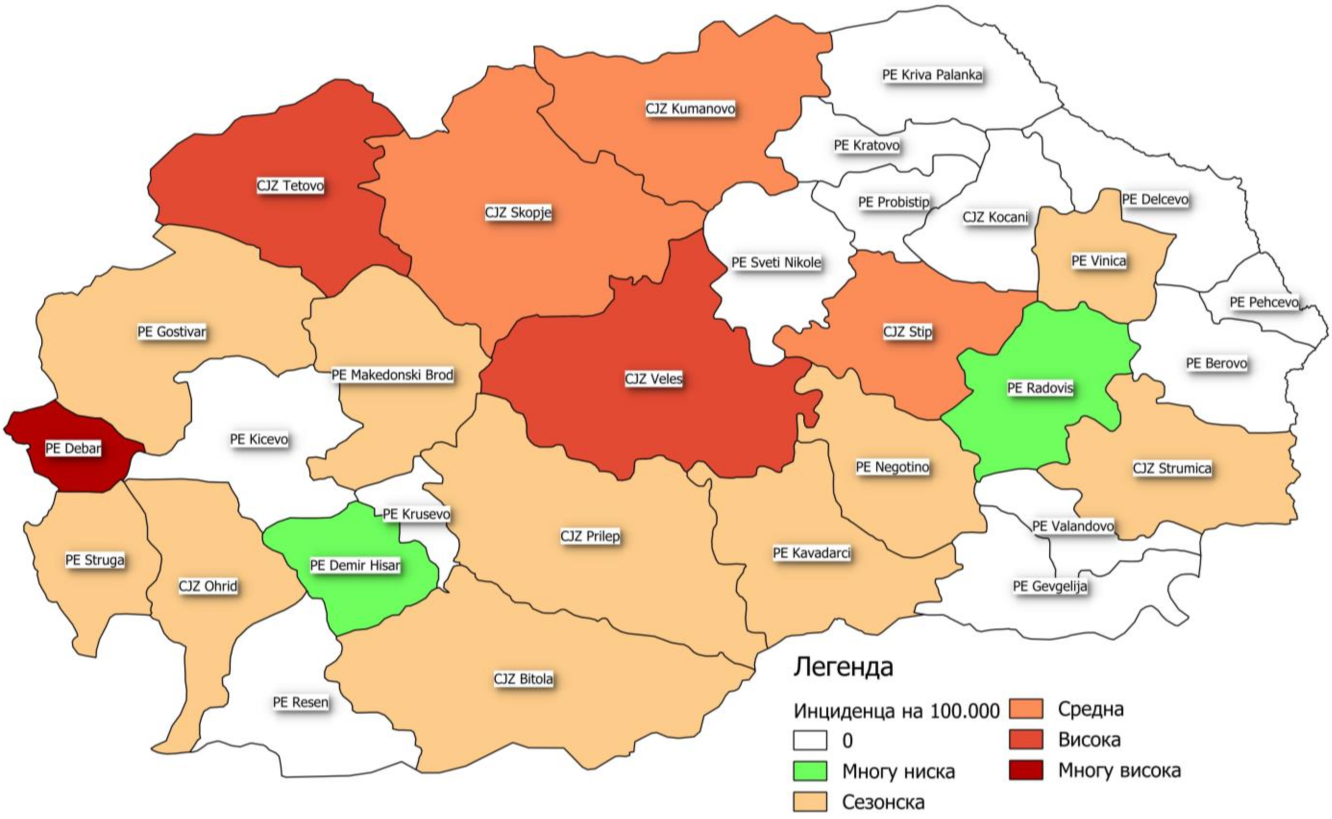

Вирусолошки надзор

Во текот на првата извештајна недела од 2026 година, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигна 51 материјал од рутинскиот и САРИ надзорот за лабораториско тестирање, паралелно тестирани за Influenza, SARS-CoV-2 и/или RSV.

Од вкупно тестираните материјали, детектирани се 13 позитивни случаи на грип, 12 Influenza A(H3) и еден случај на Influenza A(H1)pdm09.
Дополнително, детектирани се 4 случаи на RSV, еден случај на RSV тип А и 3 случаи на RSV тип B. Нема докажани SARS-CoV-2 позитивни лица.

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци

Во сезоната 2025/2026, вкупниот број на случаи на грип/заболувања слични на грип изнесува **3.825 (I=208,3/100.000)**.

Во споредба со истиот период од минатата сезона (n=1.355), бројот на пријавени случаи е зголемен за 2,8 пати, а во однос на моделот од последните 15 сезони (n=3.173) се регистрира зголемување од 20,6%.

Кумулативно, заболените се пријавени од дваесет и пет ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица (n=1.024) се регистрира на територијата на Скопје, додека највисока кумулативна инциденца (I=890,1/100.000) е регистрирана на територијата на Македонски Брод (n=90). *(Табела 1 во Прилог)*

Во однос на дистрибуцијата на заболените по возрасни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрасната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 2.160 случаи (56,5%), а највисока инциденца (433,4/100.000) се регистрира во возрасната група од 5-14 години. *(Табела 1 во Прилог)*

Дистрибуција на случаите од сезонски грип/заболувања слични на грип по месеци *(Табела 1 во Прилог)*:

- октомври – 338 случаи или 8,8%
- ноември – 438 случаи или 11,5%
- декември– 1.324 случаи или 34,6%
- јануари- 1.1725 случаи или 45,1%

Во досегашниот тек на сезоната на грип, не се регистрирани починати лица асоцирани со грип.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци

Од почетокот на сезоната 2025/2026, заклучно со првата недела од 2026 година , во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигнат е 421 материјал од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот надзор. Сите пристигнати материјали се паралелно тестирани за Influenza, SARS-CoV-2 и/или RSV.

Од вкупно тестираните материјали, регистрирани се 39 позитивни резултати за грип, од кои 28 Influenza A(H3), 6 Influenza A(H1)pdm09 и 5 Influenza A – несубтипизиран.
Дополнително, детектирани се 5 позитивни резултати за SARS-CoV-2 и 14 позитивни на RSV (RSV несуптипизиран – 1, RSV-A - 4 и RSV-B – 9).

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Се забележува значително зголемување на бројот и инциденцата на заболувања слични на грип на неделно ниво. Во текот на првата недела од 2026 година, за прв пат во сезоната е регистрирана средна активност на грипот на национално ниво. Резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца покажуваат дека има регионална географска активност на вирусот на грип. Процентот на позитивност е над границата од 10% четири недели со ред.

Согласно овие податоци, во Македонија има висок интензитет на вирусот на грип, со очекување на понатамошно зголемување на активноста во наредниот период.

ОПШТИ МЕРКИ НА ПРЕВЕНЦИЈА

*Извор: https://sezonskigrip.mk/

Општите мерки за заштита од грип се насочени кон сите акутни респираторни заболувања и може да се од голема корист, особено ако се применуваат во текот на целиот зимски период:

- Да се избегнува собирање и престој во простории каде престојуваат повеќе луѓе, особено да се избегнува близок контакт со луѓе кои се болни или сомнителни – кашлаат, киваат, имаат покачена телесна температура.
- Често да се мијат рацете со вода и сапун или дезинфекционо средство.
- Да се загреваат просториите за престој и често да се проветруваат.
- Препорачливо е топло, слоевито облекување, топли бањи.
- Да се пијат топли напитоци (чаеви и супи), овошни цедени сокови, вода со лимон.
- Да се земаат свежи продукти богати со витамини и минерали, најдобро овошје и зеленчук кои му се неопходни на организмот. Особено се пожелни продукти богати со витамин Ц (цитрони, лимони, портокали). Доколку не се располага секогаш со свежи прехрамбени продукти, може да се користат и мултивитамински напитоци и препарати.
- Практикување здрав начин на живот и навики, вклучително добар сон и одмор, здрава храна, одржувајте физичка и психичка активност, намалете го стресот.

Силниот имунитет ќе ви помогне да останете здрави или полесно да се справите со грипот и заболувањата слични на грип. Сепак, дури и да сте совршено здрави и да имате силен имунитет, може да заболите од грип или заболување слично на грип.

Што доколку се разболите од грип?

Следете ги следните препораки:

- Останете дома и не одете на работа, во училиште или на места каде има многу луѓе.
- Одморајте се и земајте многу течности и лесна храна.
- Избегнувајте блиски контакти со лицата со кои живеете, не примајте посети додека сте болни.
- Покријте го носот и устата со шамивче при кашлање и кивање. По употреба, фрлете ги во корпа за отпадоци.
- Носете заштитна маска кога контактирате со своите блиски во домот, кога кашлате и кивате.
- Практикувајте често и темелно миење на раце со топла вода и сапун.
- Користете влажни марамчиња кои содржат алкохол или средство за дезинфекција на рацете.
- Избегнувајте допирање на очите, носот и устата со раце.
- Често проветрувајте ја просторијата каде престојувате додека сте болни.
- Одржувајте ја чиста вашата околина – предмети, површини со средства за хигиена на домот.
- Ако сте над 65 години или имате хронични заболувања, или доколку симптомите на болеста се влошуваат или траат повеќе денови – побарајте лекарска помош.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО):

- Постарите лица (над 65 години)
- Деца на возраст од 6-59 месеци
- Лица постари од 6 месеци со хронични болести
- Бремени жени, и
- Здравствени работници.

- ❖ За сезоната 2025/2026, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 80.000 дози, наменета за приоритетни групи население.

  Вакцинацијата започна на 16.10.2025 година и се спроведува во Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) со нивните Подрачни единици (ПЕ) и/или Здравствените домови. Вакцинацијата на здравствените работници во Скопје се спроведува во Институтот за јавно здравје.

  Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 77.119 лица од ризичните категории на населението со бесплатни вакцини.

- ❖ Дополнителни 2.400 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи. Истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест а вакцинацијата се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

  Според податоците од Управата за електронско здравство, со комерцијални вакцини се вакцинирани вкупно 1.812 лица.

Заклучно со првата недела, во Македонија, вакцинирани се вкупно 78.931 лица со бесплатна или комерцијална вакцина.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

*Извор: https://erviss.org/

Согласно извештајот на ERVISS објавен за 52-ра недела 2025 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион на СЗО:

- Стапките на заболувања слични на грип и/или акутни респираторни инфекции се зголемени над базично ниво во 13 од 20 земји од Европскиот регион на СЗО кои пријавиле податоци.
- Индикаторите за активноста на грипот продолжија да се зголемуваат низ Европскиот регион во последните две недели. Процентот на позитивни примероци за грип во сентинел надзорот е највисок кај децата на возраст од 5-14 години. Хоспитализациите, приемите на одделенија за интензивна нега и смртните случаи поврзани со грип исто така продолжуваат да се зголемуваат на регионално ниво, при што најголем удел имаат лицата на возраст од 65 години и повеќе. Инфлуенца тип A(H3) останува доминантниот циркулирачки вирус.
- Регионалните индикатори за активноста на SARS-CoV-2 се намалија и се на базично ниво.
- Детекциите на RSV и процентот на позитивност продолжуваат да се зголемуваат на регионално ниво, со најголем удел кај децата помлади од 5 години.

***Забелешка:* Доцнењата во собирањето и пријавувањето на податоците во многу земји поради празничниот период влијаеја врз податоците прикажани во овој неделен преглед и затоа тие треба да се толкуваат со претпазливост.**

Оддел за епидемиологија на заразни болести
Институт за јавно здравје